

Kompetencer på arbejdsmarkedet – juni 2014

Ændringer i forhold til medio maj versionen kan ses ved under korrektur at vælge "Endeligt dokument med ændringer".

Problembeskrivelse (baggrund, motivation, relevans)

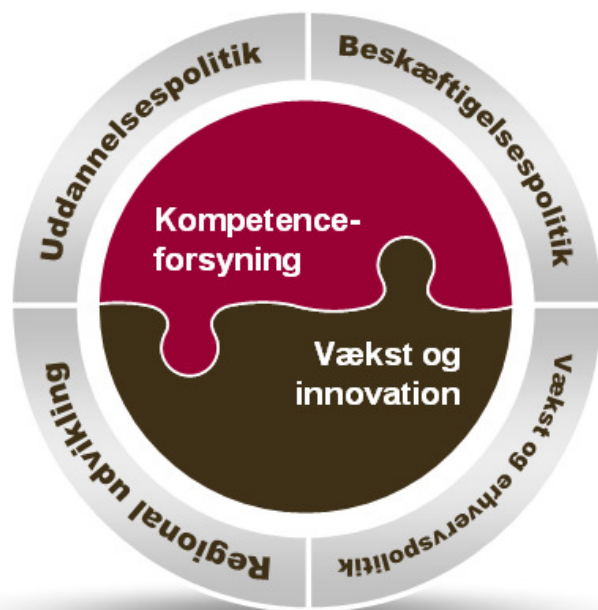
I disse år oplever vi i hele Skandinavien, at globaliseringens krav om omstilling, mobilitet og fleksibilitet stiller nye krav til arbejdsstyrkens kompetenceniveau^A. For at fastholde og øge beskæftigelsen er det afgørende for virksomhederne at have adgang til en arbejdskraft med præcis de kompetencer, som de har behov for. Derfor er adgang til relevant efteruddannelse for både virksomhedernes udvikling og beskæftigelsen i samfundet. Dette skaber et behov for at tænke uddannelses- beskæftigelses- og erhvervspolitikken sammen i en kompetencebaseret vækstpolitik, som kan skal skabe de bedst mulige forudsætninger for vækst gennem investeringer i virksomheders kompetenceudvikling. Udfordringerne i Skandinavien ligner hinanden, men vores systemer (for uddannelse, beskæftigelse og erhverv) er forskellige. Et velfungerende arbejdsmarked er en forudsætning for samfundets evne til verdiskaping, som igjen er grunnlaget for velstand og velferd. For å møte den globale konkurransen må evnen til omstilling stadig forbedres. Dette krever raskere utvikling og formidling av ny kompetanse. Utfordringen blir ikke bare å møte kjent konkurranse og kjente utviklingstrekk, men å forutse eller oppdage nye trender i markedene så tidlig at organisasjonene kan tilpasses, og ny kunnskap og kompetanse kan etterspørres, utvikles og formidles. Dette krever blant annet en mer systematisk overvåking av utviklingstrekk i omverdenen, og da på flere nivåer mellom det globale og det regionale.

Derfor findes der i Skandinavien et behov for etablering av lokale og regionale samarbejder, så vi kan utvikle fælles strategier og redskaber til at bistå virksomhederne i deres udfordringer med kompetenceforsyning. Det er hensigten med projektet, at samle relevante institutioner, kommuner og regioner i Kattegat-Skagerak området med det formål, at:

- Utvikle strukturer og metoder for å oppnå en forbedret matching mellom kompetansetilbud og – etterspørsel i regionerne
- Skabe, samle og utveksle viden om fremtidens kompetencebehov sammen med virksomhederne
- Virksomhederne og offentlige vejledere skal være likestilte parter i prosjekter, i den forstand at prosjektet utvikles i dialog, samspill og samarbeid mellom partene
- Bidra til nyttig samspill, og erfaringer som munner ut i nye bærekraftige måter å skape økat sysselsætning i våre tre skandinaviske land.

Projektets fokus på kompetencebaseret vækst og på fremtidens kompetenceforsyning er et felt som rummer som flere politik-områder. Det har en arbejdsmarkedspolitisk dimension, idet den regionale arbejdsmarkedspolitik understøtter arbejdskraftens mobilitet, kompetenceudvikling og det løbende match med virksomhedernes behov. Dette område er uhyre vigtigt, fordi vi ved, at arbejdsløshed og flaskehalsproblemer er alvorlige og meget dyre problemer. Det har ligeledes en uddannelsespolitisk dimension, idet uddannelsespolitikken skal sikre en veluddannet arbejdskraft, så arbejdsstyrken har de nødvendige kompetencer og vedligeholder dem gennem hele arbejdslivet. Sidst men ikke mindst har projektets fokus en erhvervspolitisk dimension, idet erhvervspolitikken skal skabe de bedst mulige forudsætninger for væksten i de skandinaviske virksomheder.

Figur 1. Projektets forskellige policy-dimensioner

Ændringer på ét af disse områder har virkninger på de to andre. Ingen af de skandinaviske lande har i dag ensartede strukturer, der muliggør et samlet fokus på kompetencebaseret vækst og på fremtidens kompetenceforsyning (på tværs af tid, geografi og politikområder).

Aktivetsbeskrivelse

Projektet består af aktiviteter på tre niveauer:

A. Aktiviteter med lokalt virksomhedsfokus: Kompetensmæklere

Arbejde med den udførende praksis/det opsøgende arbejde/virksomhedsrettet vejledning. Fokus er på den lokale kompetencemægling og kompetencemæglerens arbejde i praksis. Aktiviteterne vedrører ideelt lokale aktører fra de tre politikområder som gives mulighed for at samarbejde om at give virksomheder en bedre vejledning. Aktiviteterne vedrører ligeledes afprøvningen af nye metoder for at få til fungerende strukturer i dette arbejde. Disse aktiviteter skal gøre det lettere for virksomhederne at arbejde strategisk med efteruddannelse og lettere for borgerne at blive efteruddannede i forbindelse med deres arbejde. Arbejdet kommer udgå fra kommunal niveau med samarbejde i kluster mellem kommuner så at et regionalt sammenhæng skapas.

B. Aktiviteter med fokus på styrkelse af kvaliteten af det virksomhedsopsøgende arbejde: Behovsbaseret utbildning

Arbejde med opkvalificering af kompetencemæglerne og øvrige aktører med snitflader mellem det offentlige system og virksomhederne. Aktiviteterne skal sikre en bedre samlet forståelse af, hvilke opgaver, det er hensigtsmæssigt at fokusere på i virksomhederne. Aktiviteterne vedrører ligeledes levering af flexibel utbildning og udviklingen af flexible uddannelser for de vejledende aktører på arbejdsmarkedet. Oplægsholdere og undervisere kan være repræsentanter fra videnmiljøer inden for virksomhedsudvikling eller vejledere med særlige erfaringer i god praksis ligesom det også kan være repræsentanter fra de lokale og regionale beslutningstagere. Disse aktiviteter skal formidle

den nyeste viden om forhold, der har betydning for virksomhedernes kompetenceforsyning og vækst og skal danne rammerne for en fælles, praksisrettet formidling af viden til aktører fra de forskellige politikområder. Dette kan innbefatte større aktiviteter som f.eks. årlige konferanser, felles utviklede planarbeid og utredningsarbeid sammen med arbeidsmarkedet.

C. Aktiviteter med fokus på regional vidensopsamling: Resultatbaserad analys

Behovet av att kunna hantera, analysera, beskriva och förmedla nya sammanhang där många olika källor till statistik finns tillgängliga, krävs allt oftare. Aktörer som arbetar med analys måste utveckla bättre metoder för att hantera stora kunskapsunderlag. Dessa underlag kommer från näringsliv, arbetsmarknad, myndigheter, regioner, delregioner, EU med flera. Det krävs en utvecklad förmåga att basera besluten på inhämtad kunskap för att kunna motivera särskilda satsningar.

Fokus er på innsamling, koordinering og utvikling af viden om virksomhedernes behov og arbeidsmarkedet muligheder for at imødekomme dem. Denne viden er afgørende for at skabe de bedste betingelser for det virksomhedsopsøgende arbejde – og for det strategiske arbejde med virksomhederne.

A. Kompetensmäklare

Utgångspunkten är att utgå från näringslivets behov av kompetensförsörjning. Idéen med den virksomhedsopsøgende praksis er, at strategisk uddannelsesplanlægning skal forbedre virksomhedernes evne til at efterspørge uddannelse og efteruddannelse i forhold til uddannelsesinstitutionerne. Uddannelsesinstitutionerne skal omvendt arbejde mere fleksibelt for at imødekomme virksomhedernes ønsker om kompetenceudvikling. Tilsammen skal dette sikre en bedre dækning af virksomhedernes kompetencebehov.

De konkrete aktiviteter, der påtænkes udført i denne del af projektet, er:

- Arbeta för att få till ett fungerande skelett av arbetsstruktur för det fortsatta behovsinventerings arbetet. Detta ska utgöra stommen där fler perspektiv efter hand ska kunna kopplas på.
- "Kompetensmäklare"^B som länken mellan utbildningsaktörer och företag/verksamheter/ individer. Kompetensmäklarna ska ha nära och kontinuerlig kontakt med alla kommuner i arbetet som rör både behovsinventering och samordningen och leverans av utbildning gemensam utbildning.
- Utveckling av metoder som gör att tillgängligheten av eftergymnasiala kurser ökas och att der hittas kostnadseffektiva flexibla metoder i samordningen. I forlængelse heraf at udvikle nettbaserte utdanninger og evaluere deres værdi i forhold til uddannelsesstilgængelighed og grenseoverskridende værdi.
- Anvendelsen av kunnskapsbehov er en del av veien mot en harmonisering av utdannelse i våre regioner. Gjennom utvikling av et samarbeid om nettbaserte utdanninger, vil vi også måtte tilstrebe et innhold som gir gjensidig godkjenning i de respektive land. Dette vil stimulere, utvikle og forenkle et interregionalt arbeidsmarked i våre land.
- Skape nettverk mellem virksomheder på tværs af grænser og arbejde strategisk med næringsklyngers kompetencebehov og rekruttering.
- Utvikling av nye læringsarenaer og konkrete tiltak for formidling av ny kunnskap, basert på virksomhetenes egne erfaringer og praksis.

Konkrete aktiviteter i Danmark

- (RM) Virksomhedsinterview ved "kompetensmæklare" / konsulenter, med henblik på:
- (RM) Indsamling af kvali- og kvantitativ viden om de besøgte virksomheder; identifikation af kompetencebehov og forskellige strategier for kompetenceforsyning

Konkrete aktiviteter i Sverige

- Anställa kompetensmäklare ca 11 stycken i hela Västsverige (Västra Götalandsregionen och Region Halland. (3 st i Skaraborg, 2 st i sjuhärad, 2 st i Halland och 4 st i fyrbodol) som ska genomföra behovsinventeringar inom ett geografiskt område som innebär att hela Västsverige kommer täckas.
- Förankra ett gemensamt behovsinventeringverktyg- easyresearch.
- Genomföra informationsinsatser och utbildning för att underlätta det praktiska genomförandet av behovsinventeringen för vuxenutbildningar/lärcentra och andra relevanta aktörer.
- Anställa en kompetensstrateg/projektkoodinator i Westum som ska samordna projektet på regional nivå.
- Leda en arbetsgrupp för framtagning av gemensamma grundfrågor i enkätverktygen som ska ingå i behovsinventeringen. Kompetensmäklarna ingår också i arbetsgruppen för behovsinventeringen där de tillsammans med projektledaren för aktivitet 1 tar fram grundfrågorna för behovsinventeringen mot både företag, offentlig verksamhet och individer. Det kommer bli 3 sådana enkäter beroende på målgrupp. Dessa målgrupper är individer, företag och offentliga verksamheter. I denna arbetsgrupp ingår de anställda kompetensmäklarna, Westums kompetensstrateg, representanter relevanta utifrån målgruppen och från olika politikområden som näringsliv och arbetsmarknad.
- Delregionala och regionala sammankomster med kompetensmäklare där branscher och kompetensbehovet diskuteras.
- Metodutveckling i branschråd.
- Analys av rätt utbildningsleverantör som matchar framtagna behov.
- Skapa nätverk mellan företag och insatser som gör att de blir bättre på att förmedla sitt kompetensbehov

Konkrete aktiviteter i Norge

- Utvikling av Sørlandet Kunnskapshavn som case for praksisnær læringsarena og samspill mellom aktuelle offentlige aktører, næringslivet og forskningsmiljøer. Aktører vil være Arendal Voksenopplæring, Eureka Kompetanse, Innovasjon Arendal, Arendal kommunes næringsavdeling, Aust-Agder fylkeskommunes næringsavdeling, NAV, Arendal Næringsforening, Etablerersenteret IKS, næringsklynger i regionen, næringsjefene i kommunesamarbeidet Østre Agder, aktuelle bedrifter, samt følgeforskning fra f.eks. Agderforskning eller Telemarksforskning.

Fælles for disse konkrete aktiviteter er, at de alle har virksomhedernes behov i centrum, og er basert på løpende og nær dialog mellom etterspørrere (arbeids- og næringslivet) og tilbydere (skoleeiere). Det direkte virksomhedsopsøgende arbejde giver virksomhederne bedre muligheder for at arbejde strategisk med kompetenceudvikling og for fastholdelse af medarbejdere - ligesom det også skaber nye jobmuligheder på et arbejdsmarked der i stigende grad kræver omstillingsparathed.

B. Behovsbaseret utbildning

Når man skal gennemføre en god dialog med en virksomhed, med henblik på at afdække uddannelsesbehov og -muligheder, så skal man være vidende om mange ting. Man skal naturligvis have et indgående kendskab til uddannelses- og efteruddannelsesområdet, men man skal også vide noget om virksomheder, brancher, det lokale og regionale arbejdskraftudbud, værdikæder etc. Aktørerne i den virksomhedsopsøgende praksis bør have: (a) basisviden om virksomheder, (b) et vist kendskab til regionale vækstvilkår og vækststrategier, (c) en fælles viden om brugen af redskaber og (d) En specialviden om særligt aktuelle lokale/regionale vækstområder.

I det virksomhedsopsøgende arbejde er der behov for mestre alle disse typer af typer af informationer og denne viden for at kunne aflæse virksomhedens behov og forsøge at imødekomme dem. For at opnå viden om disse områder skal kompetencemæglerne (og andre relevante aktører som arbejder i den virksomhedsopsøgende praksis) klædes på både gennem opkvalificering og gennem erfaringsudveksling. Ideen er derfor at skabe en fælles formidlingsindsats for de aktører som arbejder i den virksomhedsopsøgende praksis. I denne del af projektet skal de virksomhedsopsøgende aktører tilbydes et anvendelsesorienteret efteruddannelsestilbud, med et højt kvalificeret fagligt indhold, som er tilpasset deres lokale og regionale behov. Dette arbejde med kvaliteten i den opsøgende praksis, skal medvirke til at styrke fundamentet for de virksomhedsrettede aktiviteter og højne den faglige standard. Grundtanken bag disse aktiviteter er, at de virksomhedsopsøgende aktører, som har mest brug for den nyeste viden – også gives direkte adgang til den.

De konkrete aktiviteter, der påtænkes udført i denne del af projektet, er:

- Stöttande och stärkande insatser som utvecklar kompetensmäklarna i sin profession, sker bland annat genom flexibel utbildning
- Specifika insatser som ökar kompetensmäklarnas förmåga att hantera frågeställningar utifrån arbetsmarknad, näringsliv och utbildning
- Utveckling av metoder som gör att tillgängligheten av utbildning ökas och att det hittas kostnadseffektiva flexibla metoder i samordningen. I forlængelse heraf at udvikle nettbaserte utdanninger og evaluere deres værdi i forhold til uddannelsestilgængelighed og grenseoverskridende værdi.
- Anvendelsen av kunnskapsbehov er en del av veien mot en harmonisering av utdannelse i våre regioner. Gjennom utvikling av et samarbeid om nettbaserte utdanninger, vil vi også måtte tilstrebe et innhold som gir gjensidig godkjenning i de respektive land. Dette vil stimulere, utvikle og forenkle et interregionalt arbeidsmarked i våre land.
- Praksisrettet formidling af viden om arbejdskraftsudbud på lokale eller regionale arbejdsmarkeder
- Formidling af viden om det aktuelle og fremtidige kompetencebehov.

Konkrete aktiviteter i Danmark

- (RM) Tre regionale og/eller delregionale "status-seminarer" om aktuelle behov og tilbud for uddannelse og efteruddannelse samt tre regionale og/eller delregionale "status-seminarer" om aktuelle arbejdskraftsudbud på lokale eller regionale arbejdsmarkeder
- (RM) Mindst fem præsentationer (f.eks. workshops) om virksomhedernes kompetencebehov og brug af voksen- og efteruddannelsessystemet (formidling af VirkMidt analyser)
- (RM) Tre regionale seminarer/konferencer om fremtidige kompetencebehov. Samt et antal mindre workshops/seminarer om fremtidens kompetencebehov i udvalgte brancher el. sektorer
- (RM) Etablering af kursusforløb der sikrer virksomhedskendskab blandt de opsøgende aktører (f.eks. basiskurser, kendskabskurser, redskabskurser og/eller specialkurser rettet mod udvalgte kompetenceområder, -problemstillinger eller)
- (RM) Etablering af kursusforløb eller workshop-række om sammenhængen mellem regionale vækstvilkår og vækststrategier (evt. suppleret med indlæg fra uddannelse, beskæftigelse og erhverv)
- (RM) Intro og specialistkurser om brugen af redskaber i det opsøgende arbejde
- (RM) Seminar eller workshops om virksomhedernes strategier og regionale praksis for kompetenceforsyning
- (RM) Formidlingsseminarer af den viden som produceres i det skandinaviske kompetencebarometer

Konkrete aktiviteter i Sverige

- Vi vill i denna aktivitet testa ett nytt sätt att samarbeta intern inom Westum men även externt gentemot Norge och Danmark för att öka tillgängligheten och utbildningsutbudet i regionen. Utbildningarna ska utgå från behovet. En inventering av vilka kurser och utbildningar som redan finns tillgängligt i vår region ska ligga till grund för vem som levererar och vilka som tar emot utbildningen. Då vi fått en bild över behovet och utbudet samordnar vi i Westum ihop oss med tex VKF, VG bildningsförbund, Norge och Danmark för att komma överrens om leveransen. Genom omvandling av flexibla möjligheter i samordning och leverans av utbildning ger vi ökade möjligheter till invånarna att tillgå utbildning samtidigt som vi kostnadseffektiviserar dem.
- Regionala och delregionala Informationsseminarier/workshops där kompetensmäklare eller andra relevanta aktörer deltar för att sprida kunskapen och resultaten
- Stärka samarbetet och involvera och höja kunskapen hos studie- och yrkesvägledare i Västsverige- kopplat mot våra resultat.
- Skapa strukturer för samarbete kring leverans av flexibel utbildning
- En arbetsgrupp för framtagning av gemensamma frågor, såsom system för kostnadseffektiv leverans av utbildning.
- Genomföra gemensamma utbildningsinsatser.
- Kompetensutvecklingsinsatser riktade mot kompetensmäklare, företag och eller brancher och andra intressenter.
- Testköra leverans av gemensamma utbildningar, både inom sverige/norge och danmark. Även testköra och skapa struktur för leverans av flexibel utbildning inom Westum.
- Utbildningsinsatser riktade mot företagets kompetens

Konkrete aktiviteter i Norge

- (AA) Utvikling av egne grunderkurs for fremmedspråklige, hvor voksenopplæringens og næringsmedarbeidernes kunnskap benyttes
- (AA) Utvikling av en felles regional hjemmeside for alle som driver med etablererveiledning, samt revitalisere vår felles kommunikasjon på sosiale medier
- (VF) temasamlinger med formidling av nåværende og ny viten om kompetansebehov sett fra ulike perspektiver, aktuelt og framtidsperspektiver. Deltakere fra alle makronivå (Vfk, NAV, NHO, HiBV) og mikronivå (lokale partnere)
- (VF) temasamlinger (ett hvert prosjektår) interregionalt hvor utveksling av erfaringer ved bruk av ny (e) kompetanse (r) i til bruk i kommunikasjon mellom offentlige etater, utdanningsinstitusjoner, virksomheter og andre aktører er ett av flere aktuelle tema.
- (VF) Deltakelse på samlinger, workshops og konferanser i Interregionen. Tilstrebe deltakelse fra både regionalt (NHO, NAV, Vfk), utdanningsinstitusjoner og lokalt nivå.
-

Nivå A: **Aktiviteter på makronivå (VESTFOLD)**

1. Årlig regionale samlinger med aktuelle deltakere (pkt A). Ca. Antall vil være; 50 personer
2. Årlig interregional konferanse med partnere (pkt. A)
3. Presentasjon av case
4. 2 x Workshops regionalt/interregionalt, temabasert
 - a. Workshops, historiefortelling som metode, fortellinger som kan vise "best (gode) case-virksomhetsnivå (bedrifter i regionen, offentlige og private, eks. NAV Larvik, Larvik Kommune, privat bedrift)
5. Medvirkning i beskrivelse av utvikling av formidlingsverktøy for nyttig data om kompetansebehov i regionene og over landegrensene i prosjektområdet, pr. Dd. og som prognoser for virksomheter og regioner.

2. B- mikronivå, tele-bild- utdanninger i kombinasjon med samlinger

- a. Utvikle samarbeidsstrukturer for nettbaserte, tele-bild utdanninger mellom regionene. Etablere nettverk, samlinger, work-shop, årlige konferanser Ut ifra kartlagt behov, i samarbeid med partene i prosjektet: finne felles behov og initiere utdanning via f.eks. tele-bild. Her får vi prøvd ut bruk av datagrunnlag for regionens kompetansebehov, samarbeid om etablering av et utdanningstilbud som tilfredstiller alle landenes krav/godkjenning av utdanningen.
- b. Workshops med allerede deltakende og nye deltakere, hvor erfaringer evalueres, justeres og prøves ut på nytt (aktiv bruk av læringssirkelen). Dette er også innovative grep som kan gi, pr. idag, ukjente positive resultater.

Ønskede kompetanseområder vil bli utvidet når partnerne er klare og samarbeidskonstellasjoner på A-nivå er igang. Kjente kompetanseområder er bl.a

1. Kompetansmegling som metodikk
2. Harmonisering og videreutvikling av realkompetansevurdering i samarbeidende land. Begge disse satsingene krever riktige aktørers deltakelse, men antallet fra vår region er usikkert på nåværende tid.

- x antall fra NAV region Vestfold
- x antall fra NHO- region Vestfold og Larvik
- x personer fra Høgskolen i Buskerud og Vestfold
- X personer fra NAV- Larvik,
- X personer fra Larvik Kommune

Vidensformidlingen tilrettelægges på en fælles måde for alle projektregionene og det tilstræbes at gøre formidlingsaktiviteterne så fleksible som muligt. Brug af moderne teknologi, som f.eks. apps, kan bidrage til dette, ligesom etableringen af en online portal (en præsentationsportal for kompetence-, erhvervs- og arbejdsmarkedsreløvet viden) kan komme på tale.

Målet er at tilbyde de skandinaviske den nødvendige kompetence i netværket mellem virksomheder og vejledningsaktører. Kvalificeringen af disse styrker evnen til at levere de rigtige uddannelses tilbud, hvilket styrker beskæftigelsen og dermed også fundamentet for den vækstpolitiske indsats i Skandinavien, samtidig med at virksomhederne får en mere kvalificeret indsigt i eget vækstpotentiale og eventuelle behov for ny viden. Der skal derfor gennemføres informationsindsatser for at underlrette det praktiske gennemfandend for vuxenutbildningar/lärcentra.

Organiseringen af denne indsats tilrettelægges så vidt muligt med udgangspunkt i de deltagende parters allerede eksisterende systemer.

- I Region Midtjylland lægges opgaven ud til Væksthus Midtjylland, der i forvejen løbende arbejder med formidling af relevant viden i det midtjyske erhvervsservicesystem.
- I Region Nordjylland lægges opgaven ud til FremKom-sekretariatet (FremKom er den nordjyske analyseindsats på kompetenceområdet – og dækker over organiseringen af alle de nordjyske strategiske aktører inden for både erhverv, uddannelse og beskæftigelse)
- I begge de svenske regioner koordineres opgaven af Westum (Westum nedsætter en tværregional formidlingsgruppe med deltagere fra VGR og RH samt relevante beskæftigelsespolitiske og erhvervspolitiske organisationer).
- I Vestfold kan opgaven koordineres af Vestfold fylkeskommune gennem regionale samlinger, med deltagere fra bransjer, virksomheder, kommuner, høgskole og organisationene i Vestfold.
- I Arendal kan opgaven koordineres af Arendal kommune v/ Sørlandet Kunnskapshavn, gennem regionale samlinger, med deltagere fra bransjer, virksomheder, kommuner, høgskole og organisationene i Agder.

C. Resultatbaserad Analys

Når man vejleder virksomheder om deres strategiske udvikling, så bør det ske på et meget kvalificeret og informeret grundlag. Resultatbaserad analys handler derfor om at tilvejebringe et forbedret vidensgrundlag for vejledning af virksomheder. Målet er at finde, samle og organisere den viden, som kan styrke aktørerne i deres arbejde med virksomhederne og det at udvikle god oversigt over balansen (matchingen) mellem behov og tilbud af kompetanse i regionene – aktuelt og i fremtiden. Målet er ligeledes at sætte de regionale aktører i centrum for diskussionerne af fremtidens kompetencebehov.

Tilgængeligheden af viden om arbejdsmarkedet, kompetenceefterspørgsel og "kompetenceproduktion" er essentiel for det opsøgende arbejde og virksomhedsvejledningen. Udvikling af et forbedret vidensgrundlag for vejledning af virksomheder handler på mange måder om "behovsinventering"; dvs. opgørelser over udbud vs. efterspørgsel på kompetencer – eller forskellige former for afdækning af virksomhedernes og arbejdsmarkedets behov for kompetencer og vejledning - sammenholdt med tilbuddet af kompetanse i prosjektregionene er en essentiell satsing.

De konkrete aktiviteter, der påtænkes udført i denne del af projektet, er:

- Arbejdsstyrkens kompetencer og fremtidens kompetencebehov. Trend analyser for å se hvilken kompetanse næringslivet trenger i fremtiden, og som grunnlag for utdanningsinstitusjonens tilbud om utdannelse. Fremskrivnings- og scenario-analyser ifht. den forventede utvikling i beskæftigelsen og kompetencebehovene i de deltagende regioner. Analyser skal give input til lokal og regional policy-udvikling.
- Virksomhedernes kompetenceudvikling; kompetenceudviklingsbehov, jobrelevans og brug af voksen- og efteruddannelsessystemerne
- Betydningen af personlige kompetencer (i et medarbejder- og virksomheds-perspektiv)
- Effekter af kompetenceudvikling og (lokale, regionale og skandinaviske) udviklingstendenser.
- Virksomhedernes vilkår for vækst (f.eks. i form af virksomhedspaneler eller spørgeskemaundersøgelser, som kan gi ønsket støtte i de retninger bedriftsutviklingen ønskes). Virksomhedspaneler kan i projektperioden bruges til at overvåge virksomhedernes vækstvilkår og de lokale og regionale udviklingstendenser. Hver undersøgelse kan bestå af et antal faste spørgsmål og suppleres af varierende temaer. Andre (mere kvalitative) metoder kan ligeledes benyttes som supplement.
- Virksomhedernes vækstmuligheder – eksport, klynger, kapital, kompetence
- Säkerställa leveransen av utbildningar - sikre tilgængelighed af de uddannelser arbejds- og næringslivet har kommuniseret behov for i hele regionen (geografi)
- Hvordan kan utdanningsinstitusjonene møte nye krav til innhold i etablerte utdanninger, og eventuelle nye utdanningsbehov?
- Virksomhedsstrategier for kompetenceforsyning: En case-baseret introduktion/udvikling af begrebet om kompetenceforsyning. Case-præsentationer af virksomheders muligheder og strategier for at tiltrække, fastholde og udvikle kompetencer. Case-præsentationer af virksomheder som anvender forskellige strategier for dækning af kompetencebehov.
- Skandinavisk Kompetencebarometer: Udvikling af en analyseportal med uddannelsesrelevante data (kompetencebehov, tal for tilmelding, tal for frafald, gennemførelse af udd. etc) Beskæftigelsesrelevante data (pendlingsmønstre, arbejdskraft, analyser om ledighed, analyser af aktuelle arbejdskraftsbehov i brancher f.eks. byggebranchen, detailhandel etc) Erhvervsrelevante data (erhvervs klimaundersøgelser, konjunktur- og nøgletalsanalyser, nystartede virksomheder, lukninger og outsourcing etc.)

Konkrete aktiviteter i Danmark

- (RM) Tre regionale beskrivelser af arbejdsstyrkens kompetencer og fremtidens kompetencebehov. Scenario-analyser ifht. den forventede udvikling i beskæftigelsen og kompetencebehovene.
- (RM) Et antal beskrivelser af virksomhedernes kompetenceudvikling (baseret på erfaringerne i det praktiske opsøgende arbejde); kompetenceudviklingsbehov, jobrelevans og brug af voksen- og efteruddannelsessystemerne (evt. ved anvendelse af VirkMidt-data og virksomhedsinterview)
- (RM) Regional analyse af virksomhedernes vækstvilkår. Etablering af et virksomhedspanel og gennemførelse af tre spørgeskemaundersøgelser, som overvåger virksomhedernes vækstvilkår gennem projektperioden.
- (RM) Regional case-baseret analyse af forskellige virksomhedsstrategier for kompetenceforsyning: Case-præsentationer af virksomheder som anvender forskellige strategier for dækning af kompetencebehov.
- (RM) Deltagelse i skandinavisk Kompetencebarometer: Udvikling af en portal med uddannelsesrelevante data (kompetencebehov, tal for tilmelding, tal for frafald, gennemførelse af udd. etc) Beskæftigelsesrelevante data (pendlingsmønstre, arbejdskraft, analyser om ledighed, analyser af aktuelle arbejdskraftsbehov i brancher f.eks. byggebranchen, detailhandel etc) Erhvervsrelevante data (erhvervs klimaundersøgelser, konjunktur- og nøgletalsanalyser, nystartede virksomheder, lukninger og outsourcing etc.)

Konkrete aktiviteter i Sverige

- Tillsätta en regional expertgrupp (1 representant från kompetensmäklarna, VGR, region Halland, företagarna, arbetsförmedlingen...)
- Gemensam databas
- Baserat på behovsinventeringen skriva fram analyser/rapporter på kompetensbehoven inom Västsverige med de delregionala avgränsningarna och specifika kompetensbehoven. kunna sammanställa behovsintenteringens resultat och göra detta jämförbart inom olika brancher eller geografiskt område.
- Beskriva framtidens kompetensbehov och förhållandet mellan utbud, efterfrågan och matchning
- Presentera Resultaten för politiken, Westums medlemmar, regionen, delregioner, företagsorganisationer och andra intressenter.
- Regionala matchningsindikatorer.
- Samverka med andra regionala och internationella (Danska och Norska) analyser, behovsinventeringar och prognoser och jämföra dessa. Var tangerar dessa varandra och finns möjligheter för samverkan?
- Kompetensutveckling av nödvändiga och för projektet viktiga professioner. Viss utbildning och informationsmöten. Inom denna aktivitet kommer även utbildningsinsatser ske och i många fall kommer dessa vara gränsöverskridande gemensamma utbildningsinsatser både mot företag, utbildningsaktörer, kompetensmäklare och andra relevanta målgrupper
- Regional spridning och påverkan utifrån resultatet av projektet som helhet

Konkrete aktiviteter i Norge

- (AA)Kommunisere aktiviteter rettet mot etablerere i et kommuniserbart årshjul, som er enkelt å vedlikeholde og tilgjengelig for alle som vil starte ny virksomhet.
- (VF)Scenarier, fellesutarbeidelser for aktuelt Interreg.område-
- (VF)2 x Workshops med deltakelse fra makro og mikronivåer
- (VF)Presentasjoner av utarbeidede scenarier for essensielle samarbeidspartnere når kompetanse er på agendaen

Organiseringen av denne innsats tilrettelægges så vidt mulig med utgangspunkt i de deltagende parters allerede eksisterende vidensinnsatser^C:

- I Region Midtjylland lægges oppgaven ut til et samarbeidsnettverk med deltagelse av Region Midtjylland, Beskæftigelsesregion Midtjylland, Voksen- og Efteruddannelsescentrene i Region Midtjylland samt regionale og kommunale erhvervsfremmeaktører.
- I Region Nordjylland lægges oppgaven ut til FremKom-sekretariatet (FremKom er den nordjyske vidensinnsats på kompetenceområdet – og dekker over organiseringen av alle de nordjyske strategiske aktører inden for både erhverv, utdanning og beskæftigelse)
- I begge de svenske regioner koordineres oppgaven av Westum (Westum nedsætter en tvær-regional gruppe med deltagere fra VGR og RH samt relevante beskæftigelsespolitiske og erhvervpolitiske organisationer).
- I Vestfold kunne oppgaven koordineres av regionale samlinger med deltakere fra bransjer/virksomheter, Fylkeskommune og kommuner, høyskole, organisasjonene i Vestfold vil et slikt forum måtte kunne settes sammen ut ifra hvem som blir medvirkende.
- I Arendal kan oppgaven koordineres av Arendal kommune v/ Sørlandet Kunnskapshavn, gjennom regionale samlinger, med deltakere fra bransjer, virksomheter, kommuner, høyskole og organisasjonene i Agder. For å gjennomføre oppgaven vil vi ansette en kommunal kompetansemegler som skal koordinere arbeidet og sørge for nødvendig fremdrift

De forskjellige regionale aktører skal også mødes på tværs for å dele, bli kjent, få muligheten til nettverksdanninger over landegrensene, og bli kjent med innholdet bak våre lands eksisterende talloversikter på aktuelle områder. I disse forum drøftes også den regionale og lokale formidlingsdel av arbeidet.

Grænseoverskridende additionalitet (geografisk)

Politikudvikling (skandinavisk kompetencebaseret vækstpolitik)

Mulighet for å utvikle felles kompetanse- og vekststrategier, for ytterligere å bidra til regionenes etablerte styrkeposisjoner. Samlet vil tiltakene på noe sikt utvikle bevissthet redusere inntrykket av om at avstanden over Skagerrak og Kattegat ikke er en barriere, men er heller er preget av nærhet i målsettinger, løsninger, prosedyrer og kompetanse.

Skandinavisk kompetence-transfer

Den fælles utvikling og udveksling af best practice vil sikre en raskere spredning av nye ideer og løsninger mellom grenseregionene og ha verdi for de fleste politikkområder, og særlig for regionenes sterke næringsklynger/ miljøer og for regionenes tjenesteproduksjon (velferdstjenester). Beslektede, overordnede strategier vil gjøre det lettere å samordne strategier for opplæring og utdanning, verdiskaping, forskning og innovasjon i hver av de berørte grenseregionene.

Benchmarking

Det kan ofte være svært at sammenligne nøgletal og andre analyseresultater på tværs af grænserne, fordi de forskellige regioner arbejder med forskellige opgørelsesmetoder. Derfor ligger der en vigtig opgave for projektets analysegruppe i at sørge for, at den indsamlede viden opgøres med samme målestok, således at det bliver muligt at sammenligne sig med hinanden. Eller, hvor det ikke er muligt, at tydeliggøre forskelle i målemetoder og disse forskelles betydning for resultaterne. En sådan benchmarking vil kunne give en vigtig forståelse for ligheder og uligheder på tværs af grænserne.

Forberede fælles uddannelse

Det er sigtet med projektet, at det kan tilvejebringe grundlaget for en fælles skandinavisk uddannelse for innovationsagenter, kompetencemæglerrollen og andre roller som skal bistå virksomheter (offentlige og private) med å finne rett kompetanse. , – rettet mod alle de dele af innovationssystemet, som arbejder med virksomhedsopsøgende arbejde.. Ved projektets afslutning er der etableret et behovs-, erfarings-, evidensbaseret grundlag for etableringen af en uddannelse eller et uddannelsesforløb, som kan anvendes i et ansøgningsøjemed.

Additionalle samarbejder, synergieffekter og varige samarbeidsstrukturer

Skape felles framtidsbilder. hoppas vi att detta samarbete inte stannar här utan allt eftersom arbetet fortskrider hitta flera samverkansmöjligheter som kan leda till ytterligare utveckling.

Følgeforskning

Følgeforskningen arbejder på 3 niveauer. Præsentationen opstiller først bud på mulige følgeforskningsopgaver, af hvad der betegnes som *1. niveau*. Det vil sige forskning, der tager afsæt i problemstillingen og indsatsen i den enkelte aktivitet. Dernæst vil der foretages en præsentation af bud på følgeforskning af *2. niveau*, det er følgeforskning i forhold til selve processen og strukturen omkring projektet. Og endelig kunne man tale om en form for følgeforskning af *3. niveau*, hvor det er overordnede teoretiske og metodiske problemstillinger af vækst politisk relevans, der berøres.

1. Niveau er følgeforskning, hvor der skabes viden om de enkelte aktiviteter.
2. Niveau er følgeforskning, hvor der dels skabes viden og indsigt om hvordan de 4 temaer kan kobles og understøtte hinanden, og hvor der skabes viden om, hvordan følgeforskningen kan støtte og berige projektet.
3. Niveau er følgeforskning, der skaber viden om overordnede teoretiske og metodiske spørgsmål af implementerings-, kompetencemæssig og vækst og arbejdsmarkedspolitik interesse.

Det overordnede og centrale tema i følgeforskningen vil være virksomhedsniveauets betydning for succesfulde indsatser. På 1. niveau er det virksomhedernes betydning og inddragelse i de enkelte aktiviteter, på 2. niveau er det tilgangen til virksomhedsinddragelsen i de tre lande og på 3. niveau er det virksomhedsniveauets placering såvel teoretisk som metodisk, der er af interesse.

Første niveau. Aktiviteternes indhold og indsatser

Defineret problem, som aktiviteterne skal tage fat om: at der ikke er et fælles skandinavisk billede af et fremtidigt kompetencebehov.

Aktiviteten omfatter tre indsatser

1. Opsøgende arbejde rettet mod borgere eller virksomheder
2. Formidling til og opkvalificering af de udførende aktører gennem kurser, seminarer etc.
3. Indsamling af viden identificering af virksomhedernes behov

Følgeforskning for hele temaet og i alle tre indsatser er: At belyse i hvilket omfang identificering af kompetencebehov og afdækning af kompetencebehov kan give resultater. Der skal skabes viden om hvordan indsamling, formidling og det opsøgende arbejde spiller sammen, og hvordan det kan styrkes. Der skal skabes viden om, hvordan oversigter over kompetence mangler og behov samlet af centrale myndigheder, kan omsættes til kompetenceløft og vækst.

Udgangspunktet for især tema 2 er et ønske om igennem en række udviklingsinitiativer og mere konkrete projekter at blive bedre til at håndtere de fremtidige udfordringer på arbejdsmarkedet i de involverede skandinaviske lande, hvor globaliseringen og den teknologiske udvikling fortsat vil stille krav om omstilling, mobilitet og fleksibilitet hos arbejdsstyrken – og dermed til arbejdsstyrkens kompetencer. Projektformuleringen lægger især op til, at en opbygning og formidling af viden om væsentlige udviklingstræk på arbejdsmarkedet er centralt for at skabe større kvalitet i opgavevaretagelsen. Følgeforskningen vil interessere sig for spørgsmålet om, i hvor stor udstrækning manglende relevant viden om den fremtidige udvikling hos aktører på forskellige niveauer egentlig er en central barriere for at skabe hensigtsmæssige løsninger – og

herunder nærmere analysere: hvem efterspørger/har behov for hvilken viden om udviklingen og nye udfordringer? Og på hvilket sigt har aktører på forskellige niveauer brug for at vide noget om udfordringerne og nye behov?

Hvad har aktørerne på de forskellige niveauer (samfundet, arbejdsmarkedet, branchen, regionen, virksomheden, individet) egentlig behov for at vide noget om- (og er viden en neutral, objektiv størrelse eller er (systematisering/prioritering af) viden også en politisk styring)? Er den viden en aktør har brug for blot en "udtyndet" udgave af den viden, der eksisterer på et overliggende niveau? Og hvis de mangler relevant viden, er de så bevidste om det og aktive med at efterspørge den manglende viden? Og hvordan skal en evt. manglende relevant viden så formidles til aktørerne på de forskellige niveauer? Kan viden også være en barriere? Måske er den store udfordring i forhold til kompetenceudvikling slet ikke et videns- og kompetenceproblem hos de udførende aktører, men et styrings- og strukturproblem!!

Slutnoter

A. For en nærmere definition af begrebet kompetence henvises til Lai, Linda (2004): Strategisk kompetansestyling. Bergen: Fagbokforlaget - samt til Illeris, Knud (2012): Kompetence - hvad, hvorfor, hvordan? Kbh. Samfundslitteratur.

Kompetencebegrebet og kompetenceforståelsen bag denne ansøgning rummer følgende dimensioner:

- Kundskaber – Færdigheder – Holdninger
- Vurderinger - Beslutningstagning
- Helhedsorientering – Strukturel forståelse
- Socialitet - Samarbejdsevne
- Selvstændighed – Personlig profil
- Kreativitet – Fantasi – Kombinationsevne – Flexibilitet
- Empati - Intuition
- Kritisk tilgang – Modstandspotentiale

B. Det er kompetencemæglerens funktion, at være opsøgende i sit arbejde og at vejlede og vejlede de kontaktede virksomheder omkring uddannelses- og efteruddannelsesmuligheder. Der er ligeledes kompetencemæglerens funktion, at etablere en dialog med virksomhedsledelsen om kompetenceudvikling som en indsats i virksomhedens virksomhedsstrategi. Kompetencemægleren kan ligeledes forestå kompetencebehovs-afdækning af alle medarbejdergrupper på virksomheden og han bør i sit arbejde sigte mod etableringen af længerevarende relationer til virksomheden - og gerne søge et samarbejde med andre aktører og institutioner om realisering af planlagte aktiviteter.

C. Vidensproduktionen kan f.eks. tage udgangspunkt i kvalitative og kvantitative undersøgelser igennem Easyresearch, Midtjysk Vækstlag eller FremKom-metoden.

D. Som beskrevet rummer projektet forskellige "typer" af aktiviteter: Praksis- og virksomhedsrettede opsøgende aktiviteter, formidlings- og opkvalificeringsrettede aktiviteter samt videnskoordinerende og vidensskabende aktiviteter. I en projektsammenhæng er det vigtigt, at disse aktiviteter skal forstås som hinandens forudsætninger.

Figur 3. Projektets aktivitetssammenhæng

